

Asia: VN/6176/2024

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkkeen määräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta

Nykytila

Huomionne nykytilan kuvauksesta

Kansallisen Kanta-lääkityslistan käyttöönotto on odotettu uudistus. Ajan tasalla olevan lääkityksen toteaminen nopeasti ja luotettavasti yhdestä paikasta parantaa hoidon laatua ja lääkitysturvallisuutta.

Pääasialliset vaikutukset

Mitkä ovat esitettyjen muutosten käytännön vaikutukset toimintaanne ja toimintaympäristöönne ? Onko suoria ja välillisiä vaikutuksia tunnistettu riittävästi ?

Muutos helpottaa oleellisesti lääkärin työtä, kun lääkitystietoja ei tarvitse etsiä eri paikoista. Tärkeää on se, että kullekin lääkkeelle on voimassa vain yksi resepti ja vanhemmat nollautuvat, kun uusi resepti määrätään.

Hoitajien, farmaseuttien ja proviisorien mahdollisuus tehdä ja kirjata annostelumuutoksia on kannatettavaa ja laillistaa monessa yksikössä jo nyt käytössä olleita käytäntöjä. Muutokseen liittyy kuitenkin joitakin epäselviä kohtia. Lääkäriliitossa puhuttavat vastuukysymykset. Kuka lääkityksestä vastaa, kun muutoksia tehdään? Terveystieteiden yksittäisessä yksikössä voidaan sopia lääkkeitä ja lääkeryhmistä, joihin hoitajat voisivat tehdä itsenäisesti annostelumuutoksia ja yksikön vastaava lääkäri (ei lääkemääräyksen antanut lääkäri?) vastaisi näistä sovituista muutoksista. Onko asetuksessa tarkoitettu, ettei apteekkihenkilöstö voi tehdä ja kirjata tällaisia muutoksia vai hoituuko tämä oikeus jonkin muun lain tai asetuksen kautta? Asia ei selvene esityksestä. Jos annostelumuutosten salliminen ei koske apteekkihenkilöstöä, tämä tulisi sanoittaa asetusmuutokseen selkeästi.

Lääkemääräyksen uudistamispyynnön aikarajoista luopuminen on myönteinen muutos, jos se vähentää ”turhia” yhteydenottoja ja käyntejä terveydenhuollossa. Lääkäri voi joka tapauksessa kieltäytyä uudistamasta reseptiä, jos hän katsoo tarpeelliseksi pyytää henkilö vastaanotolle. Muutoksesta hyötyvät niin potilas, apteekkihenkilöstö kuin lääkäritkin

Säännöskohtaiset perustelut

Huomionne säännöskohtaisista perusteluista

-

18 § Lääkemääräyksen iterointi

Muutos on perusteltu. Latinankielinen iterointi voidaan muuttaa arabialaisiksi numeroiksi.

19 § Lääkemääräyksen uudistaminen

19 §:n 1 momentin kumoaminen 16 ja 28 kuukauden enimmäisajoista lääkemääräyksen uudistamiselle on kannatettava muutos.

23 a § Sairaanhoidajan, farmaseutin ja proviisorin oikeus kirjata annostusmuutoksia

Kuten yllä todettu, tämä kohta vaatii selvennystä. Vastuukysymykset vaativat kirkastamista. Kuka vastaa, jos tapahtuu potilasvahinko? Laissa sähköisestä määräämisestä 61/2006 5 c § todetaan, että annostusohjeen muutoksia voi tehdä vain, jos lääkkeen määrääjä on sen sallinut. Lääkäri ei voi olla vastuussa kuin hyvin selvistä, yhdessä sovituista annosmuutoksista lääkemääräyksiin yksittäisessä terveydenhuollon yksikössä, joista kirjallisesti sovittu kunkin työntekijän kanssa mahdollisuudesta tehdä annosmuutoksia ja kirjauksia. Onko vastuussa lääkemääräyksen antanut lääkäri vai palvelunantajan vastaava lääkäri joka antaa määräyksen?

Palvelunantajan vastaava lääkäri on erikoinen termi ja johtaa ajatukset ylitason johtavaan yllilääkäriin. Tämä tuskin on tarkoituksenmukaista, kun päätöksiä lääkityksistä tehdään yksikkötasolla. Myös kirjalliset luvat jokaiselle hoitajalle erikseen voi olla vaikeaa toteuttaa käytännössä. Hyvänä puolena tällöin on, että hoitajan pätevyys annostelumutoksiin on paremmin varmistettu. On odotettavissa, että yksikkö- ja aluekohtaista vaihtelua tulee olemaan paljon.

Jos kirjallisen määräyksen antaisi ”palvelunantajan vastaava lääkäri” johon hoitaja, farmaseutti tai proviisori on palvelussuhteessa, tämä poissulkee apteekkihenkilöstön. Jos tämä on tarkoituksellista, olisi hyvä laittaa perustelu poissululle. Tai ilmaista selkeästi minkä lain tai asetuksen perusteella apteekkihenkilöstö voi tehdä muutoksia annosteluun ja kirjauksiin apteekeissa.

24 § Potilasasiakirjoihin tehtävät merkinnät ja erillinen kirjanpito

Kertakirjausperiaate on erittäin kannatettava.

Sihvo Sinikka
Lääkäriliitto